

Een multidisciplinaire aanpak van terrorisme en extremisme, inclusief het radicaliseringsproces

Het Actieplan Radicalisme (Plan R)

Plan R: wat?

Het Actieplan Radicalisme (Plan R) wil terrorisme en extremisme, met inbegrip van het radicaliseringsproces, in onze maatschappij zo veel mogelijk inperken.

Het oorspronkelijke Plan R uit 2006 focuste vooral op een repressieve en veiligheidsaanpak, maar gaandeweg groeide het bewustzijn dat dat niet voldoende was.

Daarom is het Plan R in verschillende etappes geëvolueerd naar een plan voor een **multidisciplinaire aanpak**, met scharnieren op alle beleidsniveaus van België en een nauwe samenwerking tussen alle betrokken actoren. De thematieken die binnen het Plan R behandeld worden, omvatten de meest uiteenlopende politieke, ideologische, confessionele of filosofische overtuigingen.

Plan R: wie?

Ondertussen nemen aan het Plan R dus niet alleen meer de **veiligheidsdiensten** deel (zoals het OCAD, de federale en lokale politie en de twee Belgische inlichtingendiensten VSSE en ADIV), maar ook verscheidene **federale overheidsdiensten** (de FOD Binnenlandse Zaken, de FOD Financiën, de FOD Justitie,...), de **gemeenschappen en de gewesten** (de Dienst Jeugdwelzijn, de Justitiehuisen,...), en tal van lokale actoren zoals de **steden en gemeenten** samen met **sociopreventieve diensten**.

Een louter repressieve aanpak is immers geen voldoende oplossing. **Het startpunt van de strijd tegen terrorisme, extremisme en radicalisering is een inclusieve samenwerking.** Daarom maken ook preventie en re-integratie integraal deel uit van het Plan R. Geval per geval moet gekeken worden welke aanpak de beste is.

Overlegplatformen binnen het Plan R

Het Plan R werkt op basis van diverse overlegplatformen.

- Op **repressief/veiligheidsvlak** zijn er de **Lokale Taskforces (LTF's)**, het centrale zenuwstelsel van het Plan R. De LTF's zijn het **netwerk** waar veiligheidsdiensten **informatie uitwisselen** en concrete cases bespreken. In onderlinge afstemming wordt beslist of en hoe entiteiten opgevolgd worden door het nemen van veiligheids- of sociopreventieve maatregelen.
- Op **preventief vlak** zijn er de **Lokale Integrale Veiligheidscellen inzake Radicalisme (LIVC's-R)**. In de LIVC's-R zijn géén veiligheidsdiensten aanwezig, maar wel lokale autoriteiten samen met psycho- en welzijnsgeoriënteerde diensten. Sinds **2018** is elke gemeente **verplicht om een LIVC-R** te hebben, hoewel gemeentes er ook voor kunnen kiezen om hun LIVC-R gezamenlijk met andere gemeentes in te richten. De LIVC-R wordt steeds getrokken door de **burgemeester**. Verder nemen ook nog de IO (lokale politie) en vertegenwoordigers van lokale sociale actoren (scholen, VDAB, OCMW's, CAW's, enz.) deel. Hun aanpak is preventief geënt en moet vooral laagdrempelig zijn en hun eigen finaliteiten ondersteunen. Het doel is een begeleiding op maat.
- De **Information Officer (IO)** van de lokale politie zorgt voor de informatiestroom tussen de LTF en de LIVC-R. De IO is de enige partner die zowel op de LTF als op de LIVC-R aanwezig is. Hij heeft dus een brugfunctie en is niet de vertegenwoordiger van de lokale politie, maar van de LTF in de LIVC-R.

Overlegplatformen binnen het Plan R: op strategisch niveau

- Op strategisch niveau is er tot slot de **Nationale Taskforce (NTF)**, die instaat voor de aansturing van het Plan R. De NTF speelt een belangrijke rol in de optimale afstemming tussen de verschillende partners.
- Het Plan R voorziet daarnaast ook in **werkgroepen**, die zich telkens op een specifieke thematiek enten. Dankzij de werkgroepen kan er heel flexibel ingespeeld worden op wijzigende tendensen en fenomenen. De bedoeling van de werkgroepen is om specialisten uit de verschillende diensten en overheden samen te brengen om expertise en kennis over een bepaalde thematiek uit te wisselen.

Voor het welslagen van het Plan R zijn samenwerking en vertrouwen tussen alle betrokken diensten cruciaal

De Gemeenschappelijke Gegevensbank

De Gemeenschappelijke Gegevensbank (GGB) is het instrument waarmee de **multi-disciplinaire aanpak van het Plan R** concreet wordt gemaakt. De GGB werd opgericht in 2016, nadat honderden Belgen naar Syrië en Irak waren vertrokken om zich aan te sluiten bij terreurgroep IS. In de nasleep van de aanslagen in West-Europa in 2015-2016 kondigde de regering een hele reeks maatregelen aan om terrorisme en extremisme in onze maatschappij zo veel mogelijk in te dijken.

De GGB is een tool voor **real time informatiedeling**. De bevoegde diensten wisselen in het kader van een veiligheidsaanpak continu niet-geclassificeerde informatie uit over **prioritair op te volgen entiteiten**. **Toegang** tot de GGB wordt bepaald in functie van subsidiariteit en proportionaliteit en vooral op basis van het **need-to-know** principe. Elke dienst kan enkel zien wat hij nodig heeft. Sommige diensten kunnen de GGB enkel consulteren, andere moeten haar ook voeden. Op lokaal niveau zijn het de **Information Officers** die de voor hen nodige informatie uit de GGB kunnen halen. Die informatie kan gebruikt worden om cases te bespreken in de **LIVC's-R**.

Voor elke entiteit in de GGB bestaan er drie fiches, allemaal op basis van niet-geclassificeerde informatie: de **inlichtingenfiche**, de **informatiekaart** en de **dreigingsevaluatie**. De burgemeester kan ten allen tijde de informatiekaart raadplegen.

Het **OCAD** is de **operationele beheerder** van de GGB. Op basis van strikte criteria, vastgelegd in specifieke wetten en KB's, wordt bepaald wie er in de GGB wordt opgenomen en wie er terug uit kan worden geschrapt. Bedoeling is niet om zo veel mogelijk entiteiten in de GGB te hebben, maar **wel zo weinig mogelijk**. Zo kan een geprioriteerde opvolging voor de juiste entiteiten gegarandeerd worden, te allen tijde met respect voor de regels van de rechtsstaat.

WIE ZIT ER ALLEMAAL IN DE GGB?

De GGB bevat vijf categorieën, die aan strikte criteria moeten voldoen alvorens ze opgenomen worden. De gemene deler van alle entiteiten zijn **extremisme en (de intentie tot) geweld**. Allemaal moeten ze een solide band hebben met België. Indien aan een van de criteria, die wettelijk zijn vastgelegd, niet meer is voldaan, wordt een entiteit uit de GGB geschrapt.

- **Foreign Terrorist Fighters (FTF's):** personen die naar een jihadistisch conflictgebied vertrokken zijn, hiervan zijn teruggekeerd, van wie het vertrek werd verhinderd of die de intentie hebben om te vertrekken (opgenomen sinds de oprichting van de GGB in 2016);
- **Homegrown Terrorist Fighters (HTF's):** personen die niet naar een terreurorganisatie in het buitenland willen vertrekken, maar ervoor kiezen om hier, in hun thuisland, terroristische acties te plegen of deze ondersteunen (toegevoegd op basis van het KB van 23/04/2018);
- **Haatpropagandisten (HP's):** personen die het gebruik van geweld rechtvaardigen omwille van ideologische doeleinden. Ze willen hun omgeving radicaliseren en schade toebrengen aan de rechtstaat (toegevoegd op basis van het KB van 23/04/2018);
- **Potentieel Gewelddadige Extremisten (PGE's):** personen met extremistische opvattingen die een intentie hebben om geweld te gebruiken, maar die nog geen concrete stappen hebben ondernomen (toegevoegd op basis van het KB van 20/12/2019);
- **Terrorismeveroordeelden (TV's):** personen die in België of in het buitenland veroordeeld of geïnterneerd zijn voor terrorisme of die onder een beschermingsmaatregel zijn geplaatst (toegevoegd op basis van het KB van 20/12/2019).